

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

12 juli 2013

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Begripsomschrijving	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	4
Hoofdstuk 2 Doel van het inkoopbeleid	6
Hoofdstuk 3 Verschillende inkoopprocedures	8
Hoofdstuk 4 Keuze van procedure	10
Hoofdstuk 5 Waarde van de opdracht voor drempelwaarde	12
Hoofdstuk 6 Inkoopproces Nordwin College	13
Bijlage 1 Overzicht diensten onderscheiden naar 2A en 2B	15
Bijlage 2 Algemene Inkoopvoorwaarden Nordwin College	16
Bijlage 3 Stappenplan keuze inkoopprocedure	27

Begripsomschrijving

Aanbesteden	Inkoopprocedure met meerdere inschrijvers
Aanbestedende dienst	Een instelling die is opgericht met als doel te voorzien in behoeften van algemeen belang, niet zijnde van industriële of commerciële aard, die rechtspersoonlijkheid bezit en waarvan de activiteiten in hoofdzaak door de Staat of een andere publiekrechtelijke instelling worden gefinancierd en het beheer is onderworpen aan toezicht door de Staat of een andere publiekrechtelijke instelling (artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012)
Aanbestedingswet 2012	Wet van 1 november 2012, op 8 november 2012 gepubliceerd in Staatsblad 2012, 542, houdende nieuwe regels omtrent aanbestedingen. Deze wet implementeert Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 31 maart 2004 houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (PbEU L 134) en Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 31 maart 2004 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten (PbEU L 134).
Nordwin College	Nordwin College, een opleidingscentrum voor VMBO-groen, MBO en Cursus & Contract. Nordwin College valt onder het bestuur van de Stichting Nordwin College te Leeuwarden.
Diensten	Inkopen die niet behoren tot werken of leveringen en waarvan een overzicht is bijgevoegd als bijlage 1.
Drempelbedrag	Het drempelbedrag als bedoeld als bedoeld in artikel 7 van richtlijn 2014/18/EG. Opdrachten met een waarde gelijk of groter dan dit bedrag dienen in de regel Europees aanbesteed te worden. Drempelbedragen worden tweejaarlijks vastgesteld door de Europese Commissie voor Diensten, Leveringen en Werken. Het drempelbedrag op 1 januari 2012 bedroeg voor leveringen en diensten €200.000,-.
Inkopen	Alle handelingen waar een externe factuur tegenover staat.
Inschrijver	De leverancier die op verzoek van Nordwin College een offerte indient.
Inschrijving	De offerte van de inschrijver.
Leveringen	De aankoop, leasing, huur of huurkoop van producten.
Werken	Bouwkundige en civieltechnische werken verricht door een of meerdere aannemers.

Hoofdstuk 1 Inleiding

Nordwin College is een regionaal opleidingscentrum VMBO-groen en MBO met vestigingen in Buitenpost, Heerenveen, Leeuwarden en Sneek.

Het Nordwin College is een aanbestedende dienst. Dit betekent dat Nordwin College niet volledig vrij is in haar inkopen van leveringen en diensten, maar aan specifieke wet- en regelgeving dient te voldoen. De (semi-)overheid moet voldoen aan speciale procedures voor het kiezen van ondernemingen die goederen, diensten en werken mogen leveren. Deze aanbestedingsprocedures zijn deels verplicht op basis van Europese regelgeving (2004/17/EG en 2004/18/EG).

Het doel hiervan is het openstellen van de markten voor overheidsopdrachten voor alle bedrijven gevestigd in de Europese Unie (EU), ongeacht hun nationaliteit. Als semioverheidsinstelling is Nordwin College verplicht te handelen volgens deze wetgeving, vastgelegd in de Aanbestedingswet 2012 die op 1 april 2013 in werking is getreden.

Een aantal bepalingen uit de Aanbestedingswet 2012 is nader uitgewerkt in een algemene maatregel van bestuur (Aanbestedingsbesluit). Dit is een uitvoeringsbesluit bij de Aanbestedingswet. Onderdeel van dit besluit zijn het Aanbestedingsreglement Werken 2012 (bij opdrachten onder de Europese aanbestedingsdrempels), de modellen Eigen Verklaring en de Gids proportionaliteit. Met de inwerkingtreding van het de Aanbestedingswet 2012 is ook het Aanbestedingsbesluit inwerking getreden.

Behalve deze specifieke eisen wenst Nordwin College echter ook inkoopbeleid te hanteren voor inkopen die niet onderhevig zijn aan wet- en regelgeving. Immers, de verschillende vestigingen van Nordwin College willen in de toekomst meer profiteren van het gezamenlijk optrekken in inkooptrajecten. Dit hoeft niet altijd te betekenen dat gezamenlijk wordt ingekocht. Maar daar waar centraal inkopen voordelen biedt en/of daar waar de aanbestedingsregels ervoor zorgen dat Nordwin College Europees moet aanbesteden zullen de krachten vaker centraal gebundeld gaan worden.

In haar inkoopactiviteiten hanteert Nordwin College de volgende maatstaven:

- **Kostenbewust:** het voeren van een professioneel inkoopbeleid, waarbij gebruik wordt gemaakt van het marktmechanisme met het oogmerk een zo goed mogelijke, marktconforme, prijs- en kwaliteitsverhouding te behalen;
- **Efficiënt:** het verbeteren van de doelmatigheid van de inkoopprocessen (het proces moet bijdragen aan een efficiënt inkooptraject. Tijd, geld, middelen en resultaat moeten met elkaar in evenwicht c.q. in de juiste verhouding zijn);
- **Integer:** het waarborgen van de integriteit in alle inkoopprocessen door de gehele organisatie;
- **Rechtmatig:** het verbeteren van de rechtmatigheid van de inkoopprocessen door het tijdig onderkennen van en voldoen aan wettelijke regels en kaders (inclusief wet- en regelgeving omtrent (Europese-) aanbestedingen) en aan het gelijkheidsbeginsel;
- **Transparant:** het meten en zichtbaar maken van inkoopprestaties;
- **Proportioneel:** eisen die worden gesteld aan ondernemers, offerten en contractvoorwaarden moeten in redelijke verhouding staan tot de opdracht;
- **Maatschappelijk verantwoord:** het sturen op maximale duurzaamheid van in te kopen producten en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit stelt eisen aan zowel de interne organisatie als aan de leveranciers.

In uitzonderlijke situaties kan Nordwin College gemotiveerd afwijken van haar inkoopbeleid. Afwijkingen dienen echter wel goedgekeurd te worden door het College van Bestuur of de

betreffende locatiedirecteur. Daar waar het inkoopbeleid in strijd is met wet- en regelgeving prevaleert de bestaande wet- en regelgeving.

De inkoop van werken (bouw) valt buiten de scope van deze notitie.

Hoofdstuk 2 Doel van het inkoopbeleid

Doel van het inkoopbeleid van Nordwin College is, dat gelden die van doen hebben met inkoop, *rechtmatig* en *doelmatig* worden besteed. Transparantie, integriteit en maatschappelijk verantwoordelijk inkopen worden door Nordwin College gezien als belangrijke aspecten van het inkoopbeleid

Rechtmatig

Het EG- verdrag dat door Nederland is geratificeerd bevat een aantal algemene beginselen (gelijke behandeling van leveranciers, non-discriminatie, transparantie, objectiviteit en proportionaliteit), die van toepassing zijn op het handelen van aanbestedende diensten. Deze beginselen bevorderen een open markteconomie tussen lidstaten waardoor een doelmatige besteding van middelen bevorderd wordt. Deze beginselen zijn vastgelegd in de Richtlijn 2004/18/EG welke door Nederland is vertaald in de Aanbestedingswet 2012 (verder te noemen Aanbestedingswet). De Aanbestedingswet stelt aan aanbestedende diensten strikte regels die gevolgd moeten worden bij het inkopen. Aangezien Nordwin College een aanbestedende dienst is, dient Nordwin College haar inkopen te toetsen aan genoemde algemene beginselen en de regels van de Aanbestedingswet.

Bepalingen uit de Aanbestedingswet 2012 zijn nader uitgewerkt in het Aanbestedingsbesluit dat het Nordwin College in acht dient te nemen. Dit is een uitvoeringsbesluit bij de Aanbestedingswet. Onderdeel van dit besluit zijn

- Aanbestedingsreglement Werken 2012 (opdrachten onder de aanbestedingsdrempels)
- Modellen Eigen Verklaring
- Gids proportionaliteit

Naast bovengenoemde aanbestedingsregels dient Nordwin College als rechtspersoon natuurlijk ook overige wet- en regelgeving in acht te nemen. Zo kunnen overeenkomsten namens Nordwin College alleen worden aangegaan door degene die Nordwin College in rechte mag vertegenwoordigen. Indien andere functionarissen van Nordwin College overeenkomsten aangaan dient de rechtsgeldige vertegenwoordiger hiertoe uitdrukkelijk de betreffende functionaris schriftelijk te machtigen.

Een ander leerstuk dat van belang is bij het inkoopproces is de zogenaamde précontractuele fase. Contractpartijen kunnen tijdens het inkoopproces over en weer verwachtingen naar elkaar toe wekken. Met name aan het einde van een inkoopproces, kort voor de tekening van een contract, kan het afbreken van het inkoopproces tot problemen leiden. De inschrijver kan zich beroepen op de gewekte verwachting, dat het contract getekend zou worden. Daarom zal Nordwin College richting leveranciers steeds duidelijk de fase van het inkoopproces communiceren en de mogelijkheid dat communiceren niet zal overgaan tot tekenen van de overeenkomst.

In de Algemene Inkoopvoorwaarden wordt een aantal zaken geregeld die op alle overeenkomsten van Nordwin College van toepassing zijn (zie hieronder). Nordwin College hanteert de inkoopvoorwaarden bij het aangaan van contracten met leveranciers van diensten en leveringen. Afwijken van een of meerdere bepalingen is mogelijk, mits het CvB van Nordwin College hier toestemming voor heeft gegeven en dit schriftelijk is vastgelegd in de overeenkomst.

Doelmatig

Nordwin College wenst doelmatig in te kopen. Met een gezamenlijk inkoopbeleid worden de krachten gebundeld, zodat contracten met leveranciers kunnen worden afgesloten met

optimale prijs/kwaliteitsverhouding waarvan de uitvoering adequaat gemonitord wordt. De autonomie van elke vestiging mag daarbij niet uit het oog verloren worden.

Nordwin College kan kiezen voor het inkopen uit twee mogelijke gunningcriteria: op basis van een zo laag mogelijke prijs dan wel een zo economisch voordelig mogelijke inschrijving ("emvi"). Bij laagste prijs formuleert Nordwin College een aantal minimumeisen waaraan de inschrijvers dienen te voldoen en vervolgens kiest Nordwin College voor de inschrijver met de laagste prijs.

In lijn met de Aanbestedingswet is Nordwin College verplicht te gunnen op criterium EMVI. Laagste prijs toepassen mag alleen als Nordwin College in de aanbestedingsstukken motiveert waarom.

Bij een keuze voor een zo economisch voordelig mogelijke inschrijving wordt naast minimumeisen en de beoordeling van prijs ook een aantal kwaliteitscriteria benoemd die mede onderdeel uitmaken van de keuze voor de beste inschrijver. Kiezen voor de economisch meest voordelige inschrijving zal aan de orde zijn indien op de markt meerdere inschrijvers zijn met verschillende wijze van leveren en Nordwin College onderscheidend vermogen legt in de beoordeling van de kwaliteit daarvan. Bijvoorbeeld arbodienstverlening en schoonmaak.

In haar inkoopactiviteiten streeft Nordwin College na dat dit gepaard gaat met aandacht voor efficiency, integriteit, transparantie, proportionaliteit en maatschappelijk verantwoord handelen. Er wordt gestuurd op maximale duurzaamheid van in te kopen producten en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Voor de verdere procedures van inkoop wordt verwezen naar hoofdstuk 3 Verschillende wijzen van inkoopprocedures.

Hoofdstuk 3 Verschillende inkoopprocedures

Voor Nordwin College zijn 4 verschillende inkoopprocedures te onderscheiden:

1. Europese aanbestedingsprocedure
2. Nationale aanbestedingsprocedure
3. Meervoudige onderhandse aanbesteding
4. Enkelvoudige onderhandse inkoopprocedure

Bovengenoemde volgorde is afhankelijk van de zwaarte van de procedure. Procedure 1. Europese aanbestedingsprocedure is de zwaarste en meest uitgebreide inkoopprocedure. Procedure 4. Enkelvoudige onderhandse inkoopprocedure is de minst uitgebreide procedure. Voorafgaand aan de start van een inkooptraject beoordeelt Nordwin College van welke procedure gebruik wordt gemaakt, ingevolge wet- en regelgeving en het inkoopbeleid van Nordwin College.

Het is niet toegestaan een lichtere procedure te kiezen indien een zwaardere procedure is voorgeschreven. Wel is het toegestaan uit bijvoorbeeld strategische overwegingen een zwaardere procedure te kiezen terwijl een lichtere procedure mogelijk is.

Onderstaand worden de verschillende inkoopprocedures toegelicht. In hoofdstuk 4 wordt toegelicht in welke situaties welke procedure gevolgd dient te worden.

Ad 1 Europese aanbestedingsprocedure

Wanneer een Europese aanbestedingsprocedure van toepassing is, wordt dwingend voorgeschreven door de Aanbestedingswet (zie hoofdstuk 5) en heeft als doel leveranciers binnen de interne markt van de EG gelijke kansen te bieden. De Aanbestedingswet biedt de mogelijkheid voor verschillende aanbestedingsprocedures:

- a. openbare procedure;
- b. niet- openbare procedure;
- c. concurrentiegerichte dialoog;
- d. gunning door onderhandeling met voorafgaande aankondiging;
- e. gunning door onderhandeling zonder voorafgaande aankondiging.

De openbare procedure en niet- openbare procedure zijn de meest gangbare procedures bij aanbesteden. Nordwin College kiest in de regel dan ook voor een van deze twee procedures. In uitzonderlijke gevallen kan Nordwin College kiezen voor een van de procedures genoemd onder c tot en met d. Dit dient echter wel gemotiveerd te worden en is de keuze voorbehouden aan de rechtsgeldig vertegenwoordiger van Nordwin College. De procedures onder c tot en met d worden hier niet verder besproken.

Voor zowel de openbare als de niet- openbare procedure gelden de voorwaarden als vastgelegd in de Aanbestedingswet. Dit betekent dat Nordwin College selectie-eisen en gunningcriteria dient vast te stellen en deze dient aan te kondigen aan inschrijvers binnen de lidstaten van de EG. Dit gebeurt elektronisch via voorgeschreven website van TenderNed. Keuze voor een procedure is afhankelijk van een aantal criteria waarbij Nordwin College zo veel mogelijk de Gids Proportionaliteit raadpleegt.

Aanbestedingsregels Aard van de opdracht Opdrachtvorm	Omvang van de opdracht Mate van gedetailleerdheid	Administratieve lasten Marktsituatie Beleidsdoelen	Concurrentie Belang van het product
---	--	---	---

Bij de niet- openbare procedure zal Nordwin College in eerste instantie inschrijvers in alle lidstaten van de EG uitnodigen voor het inschrijver op de opdracht door selectie-eisen kenbaar te maken waaraan inschrijvers moeten voldoen. Aan de hand van deze inschrijvingen maakt Nordwin College vervolgens een selectie van (zo mogelijk) minimaal 5 inschrijvers die uitgenodigd worden een offerte in te dienen. Uiteindelijk wordt de opdracht

gegrond aan de geselecteerde inschrijver die de laagste prijs offreert dan wel de economisch meest voordelige offerte heeft ingediend, rekening houdend met eventueel andere vooraf gemaakte keuzes (bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid).

Indien verwachting is dat maximaal 8-10 inschrijvers zullen meedingen naar de opdracht wordt de openbare procedure gevolgd. Bij de openbare procedure vindt geen selectie vooraf plaats van inschrijvers, maar kunnen alle geïnteresseerde inschrijvers binnen de lidstaten van de EG direct een offerte indienen. Offertes worden weer beoordeeld op basis van laagste prijs dan wel economisch meest voordelige inschrijving, rekening houdend met eventueel andere vooraf gemaakte keuzes (bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid).

Ad 2. Nationale aanbestedingsprocedure

Bij een nationale aanbestedingsprocedure wenst Nordwin College alle potentiële inschrijvers in Nederland de kans te bieden in te schrijven op de opdracht. Ook hiervoor maakt Nordwin College gebruik van een elektronische aankondiging via de website van TenderNed. Deze aankondiging wordt echter alleen aangeboden aan potentiële inschrijvers in Nederland. Net als bij de Europese aanbestedingsprocedure stelt Nordwin College vooraf selectie-eisen vast waaraan inschrijvers moeten voldoen en vervolgens gunningcriteria waaraan de opdracht dient te voldoen. Nordwin College kiest bij de nationale aanbestedingsprocedure voor een openbare procedure indien de verwachting is dat meer dan 8-10 inschrijvers een offerte indienen. Indien de verwachting is dat maximaal 8-10 inschrijvers een offerte indienen kiest Nordwin College voor de openbare procedure.

Offertes worden weer beoordeeld op basis van laagste prijs dan wel economisch meest voordelige inschrijving, rekening houdend met eventueel andere vooraf gemaakte keuzes (bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid). Hierbij hanteert Nordwin College "comply or explain". Indien Nordwin College kiest voor laagste prijs dan zal Nordwin College dit op verzoek motiveren.

Ad 3. Meervoudige onderhandse aanbestedingsprocedure

Bij een meervoudige onderhandse procedure wordt een geselecteerd aantal inschrijvers (minimaal 3) gericht uitgenodigd om een offerte in te dienen. Aan de hand van een offerteaanvraag waarin Nordwin College criteria heeft verwoord, wordt gekozen voor de inschrijver met de laagste prijs dan wel de economisch meest voordelige inschrijving. Het is toegestaan met de inschrijvers te onderhandelen tijdens de procedure, waarbij echter wel de algemene beginselen van gelijke behandeling van leveranciers, non-discriminatie, transparantie, objectiviteit en proportionaliteit in acht worden genomen. Indien sprake is van de aanbesteding van 2B diensten boven het drempelbedrag, dient Nordwin College ook enige mate van openbaarheid in acht te nemen bij de aankondiging van de offerteaanvraag. Dit gebeurt door de melding te maken van de opdracht op de website van Nordwin College.

Ad 4 Enkelvoudige onderhandse inkoopprocedure

Deze procedure betreft het gericht uitnodigen van één leverancier. Met deze leverancier wordt onderhandeld over de opdracht. Indien dit niet tot een gewenst resultaat leidt, kan Nordwin College de contractbesprekingen afbreken en overgaan naar een andere leverancier dan wel alsnog overgaan naar een andere inkoopprocedure

Hoofdstuk 4 Keuze van procedure

Zoals vermeld in hoofdstuk 3 zijn er verschillende inkoopprocedures waarbij de keuze voor de procedure niet vrij is, maar voorgeschreven wordt door wet- en regelgeving en het inkoopbeleid van Nordwin College. Onderstaand keuzeproces wordt tevens in bijlage 3 schematisch weergegeven.

In specifieke situaties kan Nordwin College gemotiveerd afwijken in keuze van de procedure zoals onderstaand beschreven. Afwijkingen dienen goedgekeurd te worden door het College van Bestuur of de betreffende locatiedirecteur.

1. Europese aanbestedingsprocedure

Opdrachten voor leveringen en diensten met een contractwaarde gelijk of groter dan het grensbedrag (drempelbedrag, zie hoofdstuk 5) dienen Europees aanbesteed te worden. Hierbij dient Nordwin College de Aanbestedingswet in acht te nemen. Uitzondering geldt voor de zogenaamde 2B diensten (zie bijlage 1) zonder grensoverschrijdend belang. Hiervan is sprake indien de verwachting is dat geen buitenlandse inschrijvers geïnteresseerd zijn in de opdracht. In deze laatste situatie hoeft niet Europees aanbesteed te worden en kiest Nordwin College voor de nationale aanbestedingsprocedure dan wel de meervoudige onderhandse procedure. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de Aanbestedingswet enkele uitzonderingen kent, die de werking van de Aanbestedingswet uitsluiten. Deze uitzonderingen worden door Nordwin College in acht genomen, maar gezien het feit dat ze slechts zelden voorkomen hier niet verder besproken.

2. Nationale aanbestedingsprocedure

Opdrachten voor leveringen en diensten met een waarde beneden het grensbedrag (zie hoofdstuk 5), maar gelijk of groter dan € 150.000,- worden nationaal aanbesteed. Deze nationale aanbestedingsprocedure wordt ook gevolgd voor 2B diensten met een waarde gelijk of groter dan het grensbedrag, maar zonder grensoverschrijdend belang. 2B Diensten worden nationaal aanbesteed indien naar de mening van Nordwin College de aard van de leveringen of diensten zich hiervoor lenen. Uit strategische overwegingen kan Nordwin College beslissen geen nationale aanbestedingsprocedure te volgen, maar een Europese aanbestedingsprocedure.

3. Meervoudige onderhandse aanbestedingsprocedure

Opdrachten voor leveringen en diensten met een waarde beneden het bedrag van € 150.000,-, maar gelijk of groter dan € 75.000,- worden aanbesteed door middel van de meervoudige onderhandse aanbestedingsprocedure. De meervoudige onderhandse aanbestedingsprocedure wordt ook gevolgd voor 2B diensten met een waarde gelijk of groter dan het grensbedrag, maar zonder grensoverschrijdend belang. 2B Diensten worden meervoudig onderhands aanbesteed, indien naar de mening van Nordwin College de aard van de leveringen of diensten zich niet lenen voor een nationale aanbestedingsprocedure. Uit strategische overwegingen kan Nordwin College beslissen geen meervoudige onderhandse aanbestedingsprocedure te volgen, maar een Europese of nationale aanbestedingsprocedure te volgen.

4. Enkelvoudige onderhandse inkoopprocedure

Deze procedure is van toepassing op opdrachten voor leveringen en diensten die niet toegerekend kunnen worden tot een van bovengenoemde 3 procedures. Desondanks kan

Nordwin College in deze situatie besluiten uit strategische overwegingen een Europese, nationale of meervoudige onderhandse aanbestedingsprocedure te volgen.

Hoofdstuk 5 Waarde van de opdracht voor drempelwaarde

De waarde van de opdracht bepaalt welke aanbestedingsprocedure gehanteerd dient te worden, zoals in hoofdstuk 4 beschreven. Nordwin College bepaalt de waarde van de opdracht en toetst deze aan de drempelbedragen.

Waarde van de opdracht

De waarde van de opdracht wordt door Nordwin College bepaald door de geschatte waarde van de opdracht gedurende de volledige contractduur te nemen. Dit bedrag is exclusief omzetbelasting. Indien gedurende de contractduur de mogelijkheid wordt geboden voor opties voor verlenging, dienen deze opties meegenomen te worden voor het bepalen van de waarde van de opdracht.

Voorbeeld: de contractduur voor de levering van een personeels/salaris/HRM systeem stelt Nordwin College op 3 jaar met een optie tot verlengen van 1 jaar. Nordwin College bepaalt de waarde van de opdracht over de volledige contractduur, dus over 4 jaar.

Belangrijk aspect bij het bepalen van de waarde van de opdracht is dat Nordwin College als aanbestedende dienst meerdere autonome vestigingen heeft. Voor het bepalen van de waarde van de opdracht zullen alle inkoopopdrachten van de aanbestedende dienst, dus alle vestigingen van Nordwin College, bij elkaar geteld moeten worden. Bijvoorbeeld bij levering van laptops: wat is de geschatte waarde van laptops die door de aanbestedende dienst zullen worden ingekocht.

Voor inkoopopdrachten die frequent terugkeren wordt de omvang van de waarde van de opdracht bepaald door de waarde van deze opdrachten over de laatste 12 maanden te cumuleren gecorrigeerd met eventueel te verwachten afwijkingen.

Drempelbedragen

De drempelbedragen worden iedere twee jaar in Europees verband vastgesteld. Voor de jaren 2012 en 2013 gelden de onderstaande drempelbedragen. Deze bedragen zijn exclusief BTW.

Richtlijn 2004/18/EG

Werken	5.000.000
Leveringen	200.000*
Diensten	200.000*
Overheidsopdrachten op het gebied van onderzoeks- en ontwikkelingsopdrachten en telecommunicatiediensten, en diensten vallend onder bijlage IIB	200.000

* Voor de centrale overheid is dit bedrag 130.000

Hoofdstuk 6 Inkoopproces Nordwin College

Elk inkoopproces bij Nordwin College kent 7 stappen die in te delen zijn in de vraagfase en de inkoopfase. Afhankelijk van de zwaarte van het inkoopproces zullen de stappen intensiever gevolgd moeten worden.

Inventarisatie voor de opdracht

1. Bepalen van de opdracht
2. Huidige situatie
3. Zicht op de markt
4. Keuzes en gevolgen

Eisen en wensen

5. Opstellen offerteaanvraag
6. Beoordelen offertes
7. Contracteren en contractbeheer

Inventarisatie voor de opdracht

1. Bepalen van de opdracht

Wat wordt ingekocht. Nordwin College ("Centraal") dan wel de betreffende vestiging ("Locatiedirectie") inventariseert de behoefte van en voor welke vestigingen dergelijke inkoop aan de orde is. Indien dit niet bekend is, dan belegt de Locatiedirectie dit bij Centraal. Centraal zal dit bij de andere vestigingen uitzetten dan wel bij het vestigingsoverstijgend overleg (NC-breed) aan de orde stellen. Wordt het inkoopproces centraal geïnitieerd of participeren meerdere vestigingen: Centraal heeft de lead en formeert een Inkoopgroep met vertegenwoordigers van de vestigingen die participeren in het inkoopproces. Betreft het inkoopproces één vestiging: de betreffende vestiging heeft de lead, formeert interne Inkoopgroep met deelname van Centraal of in afstemming met Centraal. De Inkoopgroep beoordeelt of rekening gehouden dient te worden met een budget. De Inkoopgroep bepaalt de waarde van de opdracht en de te kiezen inkoopprocedure.

2. Huidige situatie

De Inkoopgroep inventariseert op welke wijze het inkopen van de betreffende opdracht momenteel geregeld is. Zijn er een of meerder "lopende" contracten die opgezegd moeten worden en zijn er gevolgen verbonden aan het opzeggen van deze contracten. Welke aspecten van de huidige contracten moeten verbeterd worden (kwaliteit en kostenreductie) of aangepast worden op de organisatie van Nordwin College.

3. Zicht op de markt

De Inkoopgroep inventariseert de markt van leveranciers. Wat is er gaande. Is sprake van veel aanbieders met een stevige concurrentie op de prijs. Of is de markt beperkt en zit de concurrentie vooral in kwaliteit. Hoe ziet het aanbod er uit. Op welke punten onderscheiden de aanbieders zich van elkaar. Dit is relevant voor het bepalen van het gunningcriterium en, indien wordt aanbesteed, de te volgen aanbestedingsprocedure (zie ad 1 Hoofdstuk 3).

4. Keuzes en gevolgen

De keuzes die de Inkoopgroep maakt ten aanzien van het in te zetten inkooptraject zijn gebaseerd op de resultaten van de vorige 3 stappen.

- Voor welke vestigingen van Nordwin College wordt het inkoopproces gevolgd
- Welke inkoopprocedure wordt gehanteerd (hoofdstuk 3)
- Welke aanbestedingsprocedure wordt gekozen? (zie ad 1 Hoofdstuk 3).
- Welk gunningcriterium wordt gehanteerd (zie hoofdstuk 2)

- Wie gaat de uitvoering van het af te sluiten contract monitoren. Centraal of de vestiging(en)?

Eisen en wensen

5. Opstellen offerteaanvraag (bestek)

De Inkoopgroep beschrijft de inkoop/aanbestedingsprocedure, het gunningcriterium, de opdracht, de omvang van de opdracht, relevante wet- en regelgeving, de wijze waarop vragen kunnen worden gesteld en worden beantwoord en de wijze waarop Nordwin College de offertes gaat beoordelen (commissie en beoordelingsmethodiek) in een offerteaanvraag. In de offerteaanvraag vermeldt Nordwin College tevens waar aanbidders (ondernemers die al dan niet een offerte indienen) een klacht kunnen indienen over de aanbesteding en hoe de klachtprocedure na het indienen van de klacht bij het klachtenmeldpunt verder verloopt. Dit is conform de toelichting op de Aanbestedingswet 2012 en is verder uitgewerkt in de leidraad "Klachtenafhandeling bij aanbesteden".

De Inkoopgroep hanteert de Algemene Inkoopvoorwaarden van Nordwin College en stelt zelf een concept op van het af te sluiten contract. Dit concept bevat evaluatiemomenten waarop de contractuele voorwaarden worden geëvalueerd met de leverancier die de opdracht wint. Uitgangspunt is dat alle contracten de mogelijkheid bieden schade als gevolg van niet dan wel onvoldoende nakomen van afspraken te verhalen met de mogelijkheid van ontbinding. Optioneel kunnen voorwaarden voor boetebedingen worden opgenomen in de overeenkomst.

Daarnaast worden in de offerteaanvraag de eisen en wensen opgesteld die de Inkoopgroep stelt aan de marktpartijen die een offerte indienen (selectie). Tenslotte worden de eisen en wensen opgesteld die de Inkoopgroep stelt aan de levering of dienst die de marktpartijen aanbieden (gunning).

6. Beoordelen offertes

De beoordelingscommissie van Nordwin College opent en beoordeelt de offertes volgens de vooraf beschreven beoordelingsmethodiek van selectie en gunning. Hierdoor wordt bekend welke aanbieder de opdracht wint.

7. Monitoren eisen en wensen

Met de aanbieder waaraan de opdracht wordt gegund sluit Nordwin College het contract. Dit contract wordt getekend door de functionaris die Nordwin College in rechte mag vertegenwoordigen. Voorafgaand aan het tekenen van het contract wordt een functionaris aangewezen die gedurende de looptijd van de overeenkomst verantwoordelijk zal zijn voor het beheren en evalueren van de overeenkomst. Het contract bevat evaluatiemomenten waarop de contractuele voorwaarden worden geëvalueerd met de leverancier en de gevolgen bij het niet nakomen van afspraken.

Bijlage 1 Overzicht diensten onderscheiden naar 2A en 2B

2A- Diensten waarop de volledige procedure van toepassing is	2B- Diensten waarop de beperkte procedure van toepassing is
<p>Onderhouds- en reparatiediensten; Diensten voor vervoer over land, met inbegrip van diensten voor vervoer per pantserwagen en koeriersdiensten, postvervoer uitgezonderd; Diensten voor luchtvervoer van passagiers en vracht, met uitzondering van postvervoer; Postvervoer over land en door de lucht; Telecommunicatiediensten Financiële diensten: Verzekeringendiensten Bankverzekeringen en diensten i.v.m. beleggingen Computer- en aanverwante diensten O & O-diensten Diensten van accountancy, controle en boekhouding Diensten voor marktonderzoek en peiling van de openbare mening Diensten voor bedrijfsadvisering en aanverwante diensten Bouwkundige diensten: technische en geïntegreerde technische diensten; diensten van stedenbouw en landschapsarchitectuur; diensten voor aanverwante technische en wetenschappelijke advisering; diensten voor het uitvoeren van technische proeven en analyses Advertentie- en reclamediensten Diensten voor het schoonmaken van gebouwen en het beheer van onroerende goederen Uitgeverij- en drukkerijdiensten, in regie of op contractbasis Riolering en vuilophaaldiensten; afvalverwerking en aanverwante diensten</p>	<p>Hotel- en restauratiediensten Spoorwegdiensten Vervoersdiensten over het water Diensten voor ondersteunend en hulpvervoer Diensten van juridische aard Plaatsing van personeel en personeelsverschaffing Opsporings- en bewakingsdiensten, uitgezonderd vervoer per pantserwagen Diensten voor het onderwijs en beroepsonderwijs Gezondheids- en sociale diensten Diensten voor recreatie, cultuur en sport Andere diensten</p>

Bijlage 2 Algemene Inkoopvoorwaarden Nordwin College

ALGEMENE INKOOPVOORWAARDEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In het navolgende wordt verstaan onder:

1. Diensten: de door opdrachtnemer op basis van de overeenkomst ten behoeve van opdrachtgever te verrichten werkzaamheden;
2. Inschrijving: een aanbod van opdrachtnemer tot het verrichten van diensten ten behoeve van opdrachtgever;
3. Opdrachtgever: Stichting Nordwin College gevestigd te Leeuwarden;
4. Opdrachtnemer: de contractpartij van de opdrachtgever;
5. Overeenkomst: de schriftelijk vastgelegde afspraken tussen partijen waarop de Algemene Inkoopvoorwaarden van toepassing zijn verklaard;
6. Partijen: opdrachtgever en/of opdrachtnemer;
7. Werkdag: kalenderdagen behoudends weekenden en algemeen erkende feestdagen in de zin van artikel 3, eerste lid Algemene Termijnenwet;
8. Zaken: de door opdrachtnemer op basis van de overeenkomst ten behoeve van opdrachtgever op basis van inkoop, huurkoop, leasing, bruikleen of huur verstrekte zaken en de eventuele installatie/montage van deze zaken, waaronder mede begrepen data, software, energie en water.

Artikel 2 Toepasselijkheid

1. Deze Algemene Inkoopvoorwaarden zijn van toepassing op met opdrachtgever af te sluiten overeenkomst(en) dan wel gesloten overeenkomst(en) inzake zaken of diensten, alsmede op alle (rechts)handelingen waarbij de opdrachtgever betrokken is en die zijn gericht op het tot stand komen, wijzigen of uitvoeren van een dergelijke overeenkomst.
2. Deze Algemene Inkoopvoorwaarden bevatten algemene bepalingen in aanvulling op de in het eerste lid bedoelde overeenkomsten en (rechts)handelingen.
3. Afwijkingen van deze Algemene inkoopvoorwaarden zijn uitsluitend geldig voor zover ze uitdrukkelijk schriftelijk door opdrachtgever zijn aanvaard en gelden slechts voor de overeenkomst waarop ze betrekking hebben.
4. Indien enige bepaling van deze Algemene inkoopvoorwaarden nietig is of vernietigd wordt, blijven de overige bepalingen onverkort en volledig van kracht. In dat geval treden partijen in overleg teneinde nieuwe rechtsgeldige bepalingen ter vervanging van de nietige, ongeldige dan wel vernietigde bepalingen overeen te komen, waarbij zoveel mogelijk het doel en de strekking van laatstbedoelde bepalingen in acht worden genomen.
5. In geval van strijdigheid tussen hetgeen afzonderlijk tussen partijen schriftelijk is overeengekomen en deze Algemene Inkoopvoorwaarden prevaleert hetgeen afzonderlijk is overeengekomen.

Artikel 3 Geldigheid aanbod en totstandkoming overeenkomst

1. Een aanbod van een opdrachtnemer is onherroepelijk gedurende een termijn van tenminste 60 dagen nadat het opdrachtgever heeft bereikt, tenzij de uitnodiging van de opdrachtgever tot het doen van een aanbod een afwijkende termijn inhoudt. In geval van een inschrijving vangt de termijn aan op de dag waarop de inschrijving sluit.
2. De overeenkomst komt tot stand doordat opdrachtgever een schriftelijk aanbod van opdrachtnemer door middel van een schriftelijke opdrachtbevestiging, of doordat hetgeen partijen op andere wijze zijn overeengekomen door partijen schriftelijk is vastgelegd.
3. Een wijziging van de overeenkomst komt eerst tot stand nadat partijen de wijziging schriftelijk hebben aanvaard.

4. Wordt de opdrachtbevestiging na afloop van de in het eerste lid bedoelde termijn verzonden, of wijkt de opdrachtbevestiging op meer dan ondergeschikte punten af van het aanbod, dan komt de overeenkomst overeenkomstig de opdrachtbevestiging tot stand, tenzij opdrachtnemer de opdrachtbevestiging binnen 14 dagen na haar dagtekening schriftelijk verwerpt.
5. De kosten voortvloeiend uit het opstellen en uitbrengen van offertes zijn voor rekening van opdrachtnemer.
6. Offertes alsmede de bijbehorende aanvragen zijn steeds geheel vrijblijvend voor opdrachtgever.

Artikel 4 Meerwerk en/of minderwerk

1. Meer- en/of minderwerk is een wijziging van de overeenkomst en wordt uitsluitend schriftelijk overeengekomen.
2. Indien door aanvullende wensen of door gewijzigde inzichten van opdrachtgever of door wijziging van relevante, wettelijke voorschriften, de prestaties die opdrachtnemer op grond van de overeenkomst moet verrichten, aantoonbaar worden verzaamd dan wel uitgebreid, is sprake van meerwerk. Tot meerwerk worden niet gerekend aanvullende en/of essentiële werkzaamheden die de opdrachtnemer bij het sluiten van de overeenkomst had behoren te voorzien.
3. Indien een partij meent dat van meerwerk sprake is, zal zij daarvan tijdig en schriftelijk mededeling doen aan de andere partij onder opgave van de financiële en andere gevolgen daarvan voor de uitvoering van de overeenkomst.
4. Opdrachtnemer vangt niet aan met de uitvoering van meerwerk alvorens hij daartoe van opdrachtgever schriftelijk opdracht heeft gekregen.
5. Opdrachtnemer brengt ter verkrijging van een opdracht voor meerwerk een schriftelijke offerte uit met betrekking tot de omvang van het verwachte meerwerk en de daaraan verbonden tijdsduur en kosten. Ter zake van het door opdrachtnemer te verrichten meerwerk gelden de bepalingen van de overeenkomst, waaronder de tarieven en eventuele kortingen, voor zover deze door de nadere schriftelijke opdracht niet worden gewijzigd.
6. Opdrachtnemer kan bij het uitbrengen van een offerte geen nadere dan wel zwaardere voorwaarden stellen, dan die waarmee opdrachtgever instemt.
7. Meerwerk dat niet vooraf schriftelijk is overeengekomen, wordt niet door opdrachtgever vergoed.
8. Indien door gewijzigde inzichten van opdrachtgever of door wijziging van relevante, wettelijke voorschriften, de prestaties die opdrachtnemer op grond van de overeenkomst moet verrichten, aantoonbaar worden verlicht dan wel verminderd, is sprake van minderwerk.
9. Indien een partij meent dat van minderwerk sprake is, zal zij daarvan tijdig en schriftelijk mededeling doen aan de andere partij onder opgave van de financiële en andere gevolgen daarvan voor de uitvoering van de overeenkomst. Indien een vaste prijs is overeengekomen bepalen partijen in overleg het bedrag van het minderwerk dat met de betalen prijs zal worden verrekend.

Artikel 5 Personeel opdrachtnemer

1. Opdrachtnemer garandeert dat zijn personeel en de door hem ingeschakelde derden voor de duur van de overeenkomst voldoen en zullen blijven voldoen aan de eventueel overeengekomen kwalificaties ten aanzien van opleiding, deskundigheid en ervaring;
2. Opdrachtgever kan vorderen dat van personeel van opdrachtnemer, dat ingezet wordt bij de uitvoering van de overeenkomst, minimaal drie werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden bij opdrachtgever, verklaringen omtrent het gedrag worden overgelegd.
3. Opdrachtgever kan personeel van opdrachtnemer onderwerpen aan een veiligheidsonderzoek, overeenkomstig de bij opdrachtgever en of bij opdrachtgever aangesloten scholen waar werkzaamheden worden verricht, gebruikelijke regels. Opdrachtnemer verleent aan dit onderzoek zijn volledige medewerking. Opdrachtgever

kan op grond van de uitkomsten van een dergelijk veiligheidsonderzoek de inzet van het betrokken personeelslid bij de uitvoering van de overeenkomst zonder opgave van redenen weigeren.

4. Opdrachtnemer zal personen die zijn belast met de uitvoering van de overeenkomst, tijdelijk noch definitief vervangen behoudens voorafgaande schriftelijke instemming van opdrachtgever. Opdrachtgever zal zijn instemming als in het vorige lid bedoeld niet onthouden of hieraan voorwaarden verbinden tenzij dit in het voorkomend geval redelijk kan worden geacht.
5. Opdrachtgever kan vervanging verlangen van personen die zijn belast met de uitvoering van de overeenkomst, indien dit naar de mening van opdrachtgever in het belang van een goede uitvoering van de overeenkomst nodig is of wenselijk maakt. Aan dit verzoek dient opdrachtnemer gehoor te geven.
6. Bij vervanging van personen stelt opdrachtgever personen beschikbaar die qua deskundigheid, opleiding en ervaring ten minste gelijkwaardig zijn aan de te vervangen personen
7. De voor de oorspronkelijke personen geldende tarieven kunnen bij vervanging niet worden verhoogd.

Artikel 6   Inschakelen derden

1. Opdrachtnemer zal de uitvoering van de overeenkomst geheel noch gedeeltelijk uitbesteden aan derden behoudens voorafgaande schriftelijke instemming van opdrachtgever.
2. In geval van uitbesteding van (een gedeelte van) de uitvoering van de overeenkomst aan een derde, is opdrachtnemer verplicht aan opdrachtgever te melden welke zekerheden door de derde zijn gesteld voor de afdracht van loonbelasting en sociale premies, die wettelijk zijn voorgeschreven voor werkgevers.
3. Opdrachtnemer coördineert en is verantwoordelijk voor de werkzaamheden en gegevensuitwisseling tussen derden en houdt opdrachtgever op de hoogte van de voortgang van de levering van diensten te verrichten door derden.
4. Opdrachtnemer blijft in geval van uitbesteding van (een gedeelte van) de uitvoering van de overeenkomst aan derden, volledig verantwoordelijk en aansprakelijk jegens opdrachtgever voor de correcte nakoming van de krachtens de overeenkomst op hem rustende verplichtingen. Indien de door de opdrachtnemer gecontracteerde derde niet, niet tijdig, niet volledig of niet deugdelijk presteert is opdrachtnemer verantwoordelijk voor de extra kosten die daaruit voortvloeien, ook indien opdrachtnemer redelijkerwijs het nodige heeft gedaan om de derde zijn verplichtingen te laten nakomen.
5. Opdrachtnemer vrijwaart opdrachtgever van iedere vergoeding van schade, claim of vordering of anderszins van door haar inzake deze opdracht gecontracteerde derde.

Artikel 7   Prijs, tarieven en prijsherziening

1. Prijzen en tarieven zijn vast en in euro's, inclusief BTW en betreffen de te leveren diensten, inbegrepen alle overige kosten.
2. Prijzen en tarieven zijn niet onderhevig aan tariefwijzigingen, indexeringen of CAO-verhogingen, tenzij de overeenkomst de omstandigheden vermeldt die tot prijsaanpassing kunnen leiden, alsmede de wijze bepaalt waarop de aanpassing plaatsvindt.

Artikel 8   Facturering en betaling

1. Opdrachtgever betaalt de factuur van opdrachtnemer binnen 30 dagen na ontvangst van de factuur en de goedkeuring door opdrachtgever van de levering van diensten en bijbehorende documentatie.
2. Indien opdrachtgever een factuur zonder geldige reden niet binnen het verstrijken van de in het vorige lid genoemde termijn heeft voldaan, is hij van rechtswege de wettelijke rente over het openstaande bedrag verschuldigd. Op de rentevergoeding kan

- opdrachtnemer geen aanspraak maken, indien de desbetreffende factuur niet aan het gestelde in artikel 7 en 8 voldoet.
3. Opdrachtgever is gerechtigd de betaling op te schorten indien hij een tekortkoming in de levering constateert.
  4. Opdrachtnemer factureert aan opdrachtgever onder vermelding van de naam van de overeenkomst en het BTW- bedrag, uiterlijk 90 dagen na de levering van de diensten.
  5. Opdrachtgever heeft het recht betaling van facturen op te schorten ingeval van betwisting van de juistheid van de declaratie en/ of hoogte van de factuur. In dat geval maakt opdrachtgever vóór het verstrijken van de betalingstermijn schriftelijk bezwaar tegen de factuur bij opdrachtnemer.
  6. Opdrachtgever kan de door opdrachtnemer verzonden factuur door een door opdrachtgever aan te wijzen accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek op inhoudelijke juistheid laten controleren. Opdrachtnemer verleent de betrokken accountant inzage in boeken en bescheiden en verstrekt hem alle gegevens en informatie die deze verlangt. De controle is vertrouwelijk en strekt zich niet verder uit dan voor het verifiëren van de facturen is vereist. De accountant brengt zijn rapportage zo spoedig mogelijk aan partijen uit. De kosten van het accountantsonderzoek komen voor rekening van opdrachtgever, tenzij uit het onderzoek van de accountant blijkt dat de factuur niet juist dan wel onvolledig is, in welk geval bedoelde kosten voor rekening van opdrachtnemer komen.
  7. Opdrachtgever kan de betaling van een factuur of een deel daarvan, waarover tussen partijen geen overeenstemming bestaat, opschorten gedurende de periode van het accountantsonderzoek. Van deze bevoegdheid maakt opdrachtgever uitsluitend gebruik, indien bij hem redelijke twijfel bestaat omtrent de juistheid van de desbetreffende factuur.
  8. Betaling door opdrachtgever houdt op geen enkele wijze afstand van recht in.
  9. Overschrijding van een betalingstermijn en/ of niet betaling wegens een beroep op non-conformiteit en/ of betwisting van de juistheid van de declaratie en/ of de hoogte van de factuur door opdrachtgever, geeft opdrachtnemer niet het recht zijn werkzaamheden op te schorten dan wel te beëindigen, dan wel de overeenkomst te beëindigen.
  10. In geval van vooruitbetaling door opdrachtgever is opdrachtnemer gehouden op eerste verzoek daartoe en voorafgaand aan de eerste vooruitbetaling, op zijn kosten voldoende zekerheid van (terug)betaling te verstrekken. Opdrachtnemer zal bedoelde zekerheid verstrekken door middel van een bankgarantie ("op afroep") van een erkende kredietinstelling, ter hoogte van het door de opdrachtgever vooruit te betalen of vooruitbetaalde bedrag vermeerderd met eventuele rente en kosten. De zekerheid dient te worden verstrekt voor het geval opdrachtnemer op enigerlei wijze tekort schiet in de nakoming van zijn verplichtingen waarop de vooruitbetaling ziet.
  11. Opdrachtgever heeft het recht het bedrag van de factuur te verminderen met bedragen, die opdrachtnemer is verschuldigd aan opdrachtgever.

Artikel 9   Tijdstip en plaats van levering

1. Het overeengekomen tijdstip en de overeengekomen plaats van levering zijn van wezenlijke betekenis en gelden als een fatale termijn. Bij niet tijdige levering is opdrachtnemer zonder nadere ingebrekestelling in verzuim. Indien een leveringstermijn is overeengekomen vangt deze aan op de datum waarop opdrachtnemer de opdracht heeft aanvaard. Een opdracht wordt geacht te zijn aanvaard, hetzij door toezending van een opdrachtbevestiging door opdrachtnemer, hetzij -indien door opdrachtnemer een offerte is uitgebracht- door het verstrekken van een opdracht door de opdrachtgever, die door opdrachtnemer is ontvangen op basis van en conform die offerte.
2. Opdrachtnemer dient dreigende levertijdoverschrijding onverwijld schriftelijk te melden aan opdrachtgever. Opdrachtnemer vermeldt de aard van de dreigende termijnoverschrijding, de door hem getroffen maatregelen en de verwachte duur van de

vertraging. Dit laat onverlet de eventuele gevolgen van deze overschrijding ingevolge de overeenkomst of wettelijke bepalingen.

3. Opdrachtgever heeft het recht de levering uit te stellen. Opdrachtnemer zal in dit geval de materialen deugdelijk verpakt, afgescheiden en herkenbaar opslaan en beveiligen. Opdrachtgever is aan opdrachtnemer in deze situatie de door opdrachtnemer gemaakte kosten voor opslag verschuldigd.

Artikel 10 Risico- en eigendomsovergang

1. De eigendom en het risico van zaken gaan eerst over op opdrachtgever zodra deze zich in de feitelijke macht van opdrachtgever bevinden en opdrachtgever voor ontvangst getekend heeft.
2. In geval opdrachtgever aan opdrachtnemer materialen zoals grondstoffen, hulpstoffen, gereedschappen, tekeningen, specificaties en software ter beschikking stelt ten behoeve van de nakoming van zijn verplichtingen blijven deze eigendom van opdrachtgever.
3. Op het moment dat materialen zoals grondstoffen, hulpstoffen en software van opdrachtgever zijn verwerkt in zaken van opdrachtnemer, is sprake van een nieuwe zaak waarvan de eigendom aan opdrachtgever toebehoort.

Artikel 11 Terrein en gebouwen van opdrachtgever

1. Opdrachtnemer dient zich voorafgaande aan de start van de overeenkomst op de hoogte te stellen van de omstandigheden op het terrein en in de gebouwen van opdrachtgever en of het terrein en in de gebouwen van de bij opdrachtgever aangesloten scholen waar werkzaamheden worden verricht.
2. Kosten van vertraging in de uitvoering van de overeenkomst veroorzaakt door omstandigheden zoals in het eerste lid bedoeld, zijn voor rekening en risico van opdrachtnemer.
3. Opdrachtnemer draagt er zorg voor dat zijn aanwezigheid en de aanwezigheid van zijn personeel op het terrein en in de gebouwen als bedoeld in het eerste lid geen belemmering vormen voor de ongestoorde voortgang van de werkzaamheden van opdrachtgever en derden.
4. Opdrachtnemer en diens personeel dienen zich, voordat met de uitvoering van de overeenkomst een aanvang wordt gemaakt, op de hoogte te stellen van de inhoud van de op het terrein en in de gebouwen genoemd in het eerste lid van opdrachtgever geldende interne voorschriften en/of reglementen, onder andere inzake veiligheid, gezondheid en milieu, en zich dienovereenkomstig te gedragen.
5. Een exemplaar van voornoemde voorschriften en/of reglementen wordt opdrachtnemer op zijn verzoek door opdrachtgever dan wel derden ter beschikking gesteld.

Artikel 12 Afval- en verpakkingsmateriaal

1. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het behoorlijk verpakken van zaken, zodanig dat zij de plaats van bestemming in goede staat bereiken. Hij verpakt de producten deugdelijk en merkt deze volgens instructies van opdrachtgever.
2. Gebruikte verpakkingsmaterialen dienen door opdrachtnemer voor zijn rekening en risico te worden afgevoerd en milieuvriendelijk te worden verwerkt. Indien op verzoek van opdrachtnemer door opdrachtgever verpakkingsmaterialen worden verwerkt of vernietigd, gebeurt dit voor rekening en risico van opdrachtnemer.

Artikel 13 Acceptatie

1. Opdrachtgever is te allen tijde gerechtigd (het resultaat van) de verrichte dienst te onderwerpen aan een acceptatietest c.q. te (laten) toetsen. Opdrachtnemer zal hieraan op eerste verzoek kosteloos zijn volledige medewerking verlenen. Bij toetsing wordt rekening gehouden met de bescherming van bedrijfsgeheimen en bedrijfsgegevens van opdrachtnemer. De acceptatietest of toetsing kan zowel voor, tijdens of binnen een redelijke termijn na levering/verrichting plaatsvinden.

2. Indien opdrachtgever (het resultaat van) een verrichte dienst geheel/gedeeltelijk afkeurt, zal opdrachtgever dit na constatering van de tekortkoming schriftelijk aan opdrachtnemer mededelen onder opgave van redenen. De kosten van de acceptatietest komen in dat geval voor rekening van opdrachtnemer.
3. Opdrachtnemer is gehouden iedere door de opdrachtgever gestelde tekortkoming binnen 14 dagen na ontvangst van de schriftelijke mededeling van afkeuring te herstellen op de door de opdrachtgever in redelijkheid te bepalen wijze.
4. Indien opdrachtnemer niet aan de verplichting genoemd in het derde lid voldoet, binnen de in het betreffende lid gestelde termijn, is opdrachtgever gerechtigd de diensten van een derde af te nemen, dan wel zelf maatregelen te nemen of maatregelen door een derde te laten nemen voor rekening en risico van opdrachtnemer.

Artikel 14 Documentatie

1. Documenten die betrekking hebben op, of verband houden met een te leveren dienst, zoals certificaten, paklijsten, gebruiksaanwijzingen (in Nederlandse taal gesteld) etc., dienen door de opdrachtnemer uiterlijk ten tijde van de levering van de betreffende dienst aan opdrachtgever te worden overhandigd of, waar mogelijk, op voorhand aan de opdrachtgever te worden toegezonden.
2. Opdrachtgever is vrij in het gebruik van deze documentatie.

Artikel 15 Garanties

1. Opdrachtnemer garandeert dat hij -voor zover van toepassing- over de voor de uitvoering van de werkzaamheden vereiste vergunningen beschikt en de door of namens hem te verrichten werkzaamheden met voortvarendheid, op vakbekwame wijze en ononderbroken zullen worden uitgevoerd.
2. Opdrachtnemer zal bij de uitvoering van de overeenkomst alle van toepassing zijnde wettelijke eisen en overige overheidsvoorschriften, waaronder die betreffende kwaliteit, milieu/duurzaamheid, veiligheid en gezondheid, alsmede de algemeen geldende veiligheids- en kwaliteitsnormen naleven.
3. Opdrachtnemer garandeert dat het resultaat van de door of namens hem te verrichten werkzaamheden zal (blijven) voldoen aan de overeengekomen specificaties.
4. Opdrachtnemer garandeert dat hij alles in het werk zal stellen om te voorkomen dat in de software die deel uitmaakt van de door hem te leveren materialen, logic bombs, etc. zijn ingebouwd.
5. Voor de geleverde diensten geldt een garantietermijn van 24 maanden, tenzij uit wet, jurisprudentie of door opdrachtnemer, dan wel binnen de branche van opdrachtnemer, een langere termijn volgt / gebruikt wordt, in welk geval de langste termijn geldt.
6. Zaken bezitten tenminste de eigenschappen die zijn overeengekomen en welke de opdrachtgever op grond van de overeenkomst of naar algemeen geldende verkeersopvattingen mag verwachten. De kwaliteit van de verrichte dienst voldoet tenminste aan het vereiste dat deze gelijk is aan de kwaliteit, die van een deskundig, goed en zorgvuldig handelend vakgenoot, onder gelijksoortige omstandigheden, bij een normale wijze van vakuitoefening, mag worden verwacht.
7. Opdrachtnemer zal zijn prestaties goed en zorgvuldig en naar beste weten en kunnen en wetenschap leveren met inachtneming van de belangen van opdrachtgever.
8. Opdrachtnemer garandeert dat gedurende de gebruikelijke levensduur van de geleverde zaken nieuwe (niet gebruikte) onderdelen voorhanden zijn om fouten en gebreken aan deze zaken te kunnen herstellen.
9. Binnen de in het vijfde lid genoemde garantietermijn is opdrachtnemer gehouden op eerste verzoek van opdrachtgever, ongeacht of (eerder) enige inspectie van de diensten heeft plaatsgevonden, elke fout, gebrek dan wel andere tekortkoming –onverminderd de rechten van de opdrachtgever binnen de kortst mogelijke termijn te herstellen, verhelpen of alsnog deugdelijk te verrichten.
10. In spoedeisende gevallen en indien na overleg met opdrachtnemer redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de opdrachtnemer niet, niet tijdig of niet naar behoren voor

herstel of vervanging kan of zal zorg dragen, heeft opdrachtgever het recht herstel of vervanging zelf uit te voeren of door derden te laten uitvoeren. De kosten van herstel of vervanging komen dan voor rekening van opdrachtnemer.

Artikel 16 Intellectuele en industriële eigendomsrechten

1. Opdrachtnemer staat in voor het vrije en ongestoorde gebruik door de opdrachtgever van geleverde diensten. Hij vrijwaart opdrachtgever tegen de financiële gevolgen van aanspraken van derden wegens inbreuk op hun intellectuele of industriële eigendomsrechten, beperkingen ingegeven door wet- en regelgeving uitgezonderd (met name auteursrechten).
2. De intellectuele eigendomsrechten van de door opdrachtnemer in het kader van de opdracht geproduceerde gegevens, resultaten, instructies, rapporten, documenten en de daarin vervatte informatie berusten bij opdrachtgever. Opdrachtnemer draagt - voor zover nodig - nu reeds voor alsdan al die rechten over aan opdrachtgever. In geval van gebruik daarvan door opdrachtgever, heeft opdrachtnemer geen recht op naamsvermelding. Alle algemene formats, templates, rapportagetools, en dergelijke welke opdrachtnemer hanteert in de uitvoering van zijn werkzaamheden, blijven behoren tot het eigendomsrecht van opdrachtnemer.
3. Indien aan de overdracht een akte of enige andere formaliteit verbonden is, zegt opdrachtnemer reeds nu voor alsdan zijn onvoorwaardelijke medewerking daaraan toe, respectievelijk geeft nu reeds voor alsdan onherroepelijk volmacht aan opdrachtgever die overdracht alsdan te doen bewerkstelligen.
4. Indien enig materiaal, waaronder mede begrepen programma's en werkinstructies, door opdrachtnemer ten behoeve van de opdracht beschikbaar is gesteld, terwijl dit wordt beschermd door octrooi- of auteursrechten waarover opdrachtnemer de beschikking heeft, verleent opdrachtnemer aan opdrachtgever reeds nu voor alsdan een niet-exclusief, gedurende de duur van de opdracht een niet overdraagbaar gebruiksrecht op dit materiaal zonder dat opdrachtgever daarvoor enige vergoeding verschuldigd is. Opdrachtgever zal dit materiaal niet aan derden ter beschikking stellen.
5. Opdrachtnemer vrijwaart opdrachtgever tegen alle aanspraken van derden ter zake van door dezen gestelde inbreuk op enig octrooirecht, schending van enig auteursrecht of merk, dan wel inbreuk op wettelijk gedeponeerde tekeningen of modellen met betrekking tot in het kader van deze overeenkomst tot stand gebrachte producten of daarvoor door opdrachtnemer beschikbaar gesteld materiaal als bedoeld in dit artikel.
6. Opdrachtgever is gerechtigd het verkregen intellectueel en/of industrieel eigendomsrecht over te dragen aan derden. Opdrachtnemer doet met de totstandkoming van de overeenkomst afstand van toepassing van niet overdraagbare intellectuele eigendomsrechten.
7. Alle intellectuele en industriële eigendomsrechten, die kunnen worden uitgeoefend ten aanzien van specifiek ten behoeve van de opdrachtgever ontwikkelde maatwerkprogrammatuur berusten bij opdrachtgever. Op eerste verzoek van opdrachtgever zal opdrachtnemer de broncode aan de opdrachtgever ter beschikking stellen.

Artikel 17 Geheimhouding en verbod tot openbaarmaking

1. Zowel gedurende als na afloop van de overeenkomst zullen partijen strikte geheimhouding betrachten ten aanzien van alle informatie en zakelijke gegevens welke hun uit de overeenkomst bekend zijn. Indien derden in dat kader contact zoeken met opdrachtnemer zal dit onverwijld schriftelijk door deze aan opdrachtgever worden gemeld.
2. Op verzoek van opdrachtgever zal opdrachtnemer en al haar medewerkers die werkzaamheden voor opdrachtgever verrichten, een geheimhoudingsverklaring tekenen inzake het gestelde in het eerste lid.
3. Behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever zal opdrachtnemer op geen enkele wijze naar de inhoud van de overeenkomst verwijzen,

zoals bijvoorbeeld in publicaties of advertenties in tijdschriften, kranten, brieven, websites, brochures, verslagen, presentatiemateriaal of andere publicaties.

4. Behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever zal opdrachtnemer geen informatie, welke hem over de opdrachtgever ter beschikking staat, aan derden ter beschikking stellen en aan zijn personeel slechts bekend maken voor zover dit nodig is voor het verrichten van de overeenkomst.
5. Behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtnemer zal opdrachtgever geen informatie, welke hem ter beschikking staat uit hoofde van de tussen opdrachtgever en opdrachtnemer gesloten overeenkomst, aan derden ter beschikking stellen en aan zijn personeel slechts bekend maken voor zover dit nodig is voor het verrichten van de overeenkomst.
6. Opdrachtnemer zal zijn personeel en ingeschakelde derden, eenzelfde geheimhoudingsplicht opleggen. Opdrachtnemer staat er jegens opdrachtgever voor in dat de in vorige volzin bedoelde personen en derden bekend zijn met hun verplichting tot geheimhouding en deze zullen naleven.
7. Met betrekking tot de door opdrachtgever verstrekte gegevens c.q. informatie die bij opdrachtnemer berusten, verbindt opdrachtnemer zich:
  - a. alle redelijke maatregelen in acht te nemen voor een veilige bewaring;
  - b. de gegevens c.q. de informatie niet langer onder zijn berusting te houden dan voor de uitvoering van de overeenkomst redelijkerwijs noodzakelijk is en deze gegevens, inclusief gemaakte kopieën, onmiddellijk na beëindiging van de overeenkomst, voor zover de wet niet anders voorschrijft, wederom ter beschikking te stellen aan opdrachtgever dan wel, na verkregen toestemming, te vernietigen in welk geval aan opdrachtgever een bewijs van de vernietiging ter hand dient te worden gesteld.
8. Opdrachtnemer zal de in opdracht van of tezamen met opdrachtgever ontwikkelde producten niet ten behoeve van derden aanwenden anders dan met voorafgaande schriftelijke instemming van opdrachtgever.
9. In geval van schending van hetgeen in de vorige leden is bepaald, verbeurt opdrachtnemer aan opdrachtgever een onmiddellijk opeisbare boete van € 5.000,- per geval, zonder dat enige ingebrekestelling is vereist en onverminderd enig ander aan de opdrachtgever toekomend recht, waaronder het recht op volledige schadevergoeding. Het bedrag van de boete wordt door opdrachtnemer direct betaald na constatering van de overtreding door opdrachtgever en de mededeling daarvan aan opdrachtnemer. Opdrachtgever is gerechtigd een verbeurde boete te verrekenen met nog niet door opdrachtgever betaalde facturen van opdrachtnemer.

Artikel 18   Gebruik naam en logo

Het is opdrachtnemer, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever, niet toegestaan de naam en/of logo van opdrachtgever te gebruiken in publicaties of advertenties in tijdschriften, kranten, brieven, websites, brochures, verslagen, presentatiemateriaal of andere publicaties.

Artikel 19   Belastingen en sociale lasten

1. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de nakoming van de krachtens de belasting- en sociale verzekeringswetgeving op hem rustende verplichtingen. Indien opdrachtgever daarom verzoekt is opdrachtnemer gehouden genoeglijk aan te tonen dat hij heeft zorg gedragen voor de afdracht van de verschuldigde omzet- en loonbelasting en premies sociale verzekeringen.
2. Opdrachtnemer vrijwaart opdrachtgever voor aanspraken van de met de uitvoering van belastingwetgeving en/of sociale verzekeringswetgeving belaste instanties ter zake van deze belastingen en/of premies.
3. Opdrachtgever is gerechtigd, zonder tot schadevergoeding jegens opdrachtnemer gehouden te zijn, de overeenkomst met onmiddellijke ingang en zonder rechterlijke tussenkomst te beëindigen, indien opdrachtnemer en/of de door hem ingeschakelde derden verwijtbaar achterstallig is met de betaling van omzetbelasting, loonbelasting en

premies sociale verzekeringen, onverminderd alle verdere rechten van opdrachtgever, daaronder het recht op schadevergoeding.

4. Onverminderd het hierboven bepaalde is opdrachtgever te allen tijde bevoegd de bedragen aan premies sociale verzekeringen en loonbelasting inclusief premie volksverzekering van de aanneemsom in te houden en namens opdrachtnemer rechtstreeks aan het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen, respectievelijk de belastingdienst te voldoen.
5. In gevallen als bedoeld in het vierde lid van dit artikel, is opdrachtgever door betaling hiervan jegens opdrachtnemer gekweten, voor zover het deze bedragen betreft.

Artikel 20. Verzekering

1. Opdrachtnemer heeft zich adequaat verzekerd en zal zich adequaat verzekerd houden voor de navolgende risico's:
  - a. beroepsaansprakelijkheid (risico's die voortvloeien uit beroepsfouten);
  - b. bedrijfsaansprakelijkheid (waaronder aansprakelijkheid voor schade toegebracht aan personen of zaken die eigendom zijn van opdrachtgever en of van bij opdrachtgever aangesloten schoolbesturen waar opdrachtnemer werkzaamheden verricht);
  - c. verlies van en schade aan bedrijfsinventaris (waaronder door brand en diefstal), inclusief de zaken die eigendom zijn van opdrachtgever en of van bij opdrachtgever aangesloten schoolbesturen waar opdrachtnemer werkzaamheden verricht.
2. Opdrachtnemer legt op verzoek van opdrachtgever onverwijld (een gewaarmerkt afschrift van) de polissen en de bewijzen van premiebetaling ter zake van de in het eerste lid bedoelde verzekeringen dan wel een verklaring van de verzekeraar betreffende het bestaan van deze verzekeringen en het betaald zijn van de premie over. Opdrachtnemer beëindigt niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever de verzekeringsovereenkomsten dan wel de condities waaronder deze zijn aangegaan. Evenmin wijzigt opdrachtnemer het verzekerde bedrag ten nadele van opdrachtgever zonder bedoelde toestemming. De door opdrachtnemer verschuldigde verzekeringspremies worden geacht in de overeengekomen prijzen en tarieven te zijn begrepen.
3. Opdrachtnemer cedeert bij voorbaat aan opdrachtgever alle aanspraken op uitkeringen van verzekeringspenningen, als bedoeld in het eerste lid en voor zover betrekking hebbende op schade, waarvoor opdrachtnemer op grond van de overeenkomst jegens opdrachtgever aansprakelijk is. Opdrachtnemer verplicht zich om deze cessie schriftelijk ter kennis van zijn verzekeraar te brengen en hiervan een afschrift aan opdrachtgever te zenden, onverminderd de bevoegdheid van opdrachtgever om hiervan aan deze verzekeraar melding te doen.
4. Verzekeringspenningen die door verzekeringsmaatschappijen rechtstreeks aan opdrachtgever worden uitbetaald, worden in mindering gebracht op de door opdrachtnemer voor het verzekerde voorval aan opdrachtgever te betalen schadevergoeding.

Artikel 21 Overname van personeel, omkoping, belangenverstrengeling

1. Partijen zijn niet gerechtigd zonder schriftelijke toestemming van de wederpartij tijdens de uitvoering van de overeenkomst en binnen één jaar na beëindiging daarvan, personeel van de wederpartij in dienst te nemen, noch met dat personeel over indiensttreding te onderhandelen. Deze toestemming wordt niet zonder redelijke grond onthouden.
2. Opdrachtnemer verklaart dat hij ter verkrijging van de overeenkomst personeel van Opdrachtgever generlei voordeel heeft geboden, gegeven, doen aanbieden of doen geven. Hij zal dat niet alsnog doen.
3. Indien blijkt dat een personeelslid van opdrachtgever een al dan niet betaalde nevenfunctie vervult bij opdrachtnemer of ten tijde van de onderhandelingen over het tot stand komen van de overeenkomst heeft vervuld zonder dat opdrachtgever daarover

voor het sluiten van de overeenkomst is ingelicht, is opdrachtgever gerechtigd de overeenkomst zonder ingebrekestelling met onmiddellijke ingang te ontbinden.

Artikel 22 Voortdurende verplichtingen

1. Verplichtingen die naar hun aard bestemd zijn om ook na afloop van de overeenkomst voort te duren, behouden nadien hun werking.
2. Tot de in het eerste lid bedoelde verplichtingen behoren onder meer vrijwaring van schending van intellectuele (eigendoms)rechten en de plicht tot geheimhouding.

Artikel 23 Aansprakelijkheid

1. Indien opdrachtnemer tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit de overeenkomst, kan opdrachtgever hem ingebreke stellen.
2. Opdrachtnemer is echter onmiddellijk in verzuim als nakoming van de desbetreffende verplichting anders dan door overmacht binnen de overeengekomen termijn reeds blijvend onmogelijk is.
3. De ingebrekestelling door opdrachtgever geschiedt schriftelijk, waarbij aan opdrachtnemer een redelijke termijn wordt gegund om alsnog zijn verplichtingen na te komen. Deze termijn is een fatale termijn. Indien nakoming binnen deze termijn uitblijft, is opdrachtnemer in verzuim.
4. Opdrachtnemer die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van een of meerdere verplichtingen, is tegenover opdrachtgever aansprakelijk voor de geleden dan wel te lijden schade.
5. Opdrachtnemer vrijwaart opdrachtgever tegen eventuele aanspraken van derden op vergoeding van schade als gevolg van het tekortschieten als bedoeld in het derde lid.
6. Indien opdrachtnemer bij de uitvoering van de overeenkomst gebruik maakt van zaken die eigendom zijn van opdrachtgever dan wel van schoolbesturen waarvoor diensten worden verricht in de uitvoering van deze overeenkomst, is opdrachtnemer aansprakelijk voor de schade die aan deze zaken wordt toegebracht. Indien als gevolg van de aanwezigheid van zaken van opdrachtgever dan wel genoemde schoolbesturen, bij opdrachtnemer ter uitvoering van de overeenkomst schade aan opdrachtnemer of aan derden word toegebracht, op welke wijze dan ook, is deze schade geheel voor rekening en risico van opdrachtnemer. In voorkomende gevallen zal opdrachtnemer opdrachtgever vrijwaren tegen aanspraken van derden.

Artikel 24. Overmacht

Onder overmacht wordt in ieder geval niet verstaan: gebrek aan personeel, stakingen, ziekte van personeel, verlate aanlevering of ongeschiktheid van voor de uitvoering van de werkzaamheden, benodigde goederen, liquiditeits- of solvabiliteitsproblemen aan de zijde van opdrachtnemer of tekortschieten van door hem ingeschakelde derden.

Artikel 25 Boete

1. Indien opdrachtnemer de overeengekomen diensten niet binnen de overeengekomen termijn verricht op een wijze die aan de overeenkomst beantwoordt, is opdrachtnemer aan opdrachtgever een onmiddellijk opeisbare boete verschuldigd van 0,5% van de totale prijs die met de overeenkomst is gemoeid voor elke werkdag dat de tekortkoming voortduurt tot een maximum van 10% daarvan. Indien nakoming blijvend onmogelijk is, is opdrachtnemer onmiddellijk de boete in haar geheel verschuldigd.
2. De boete komt opdrachtgever toe onverminderd overige rechten en verplichtingen.

Artikel 26 Ontbinding

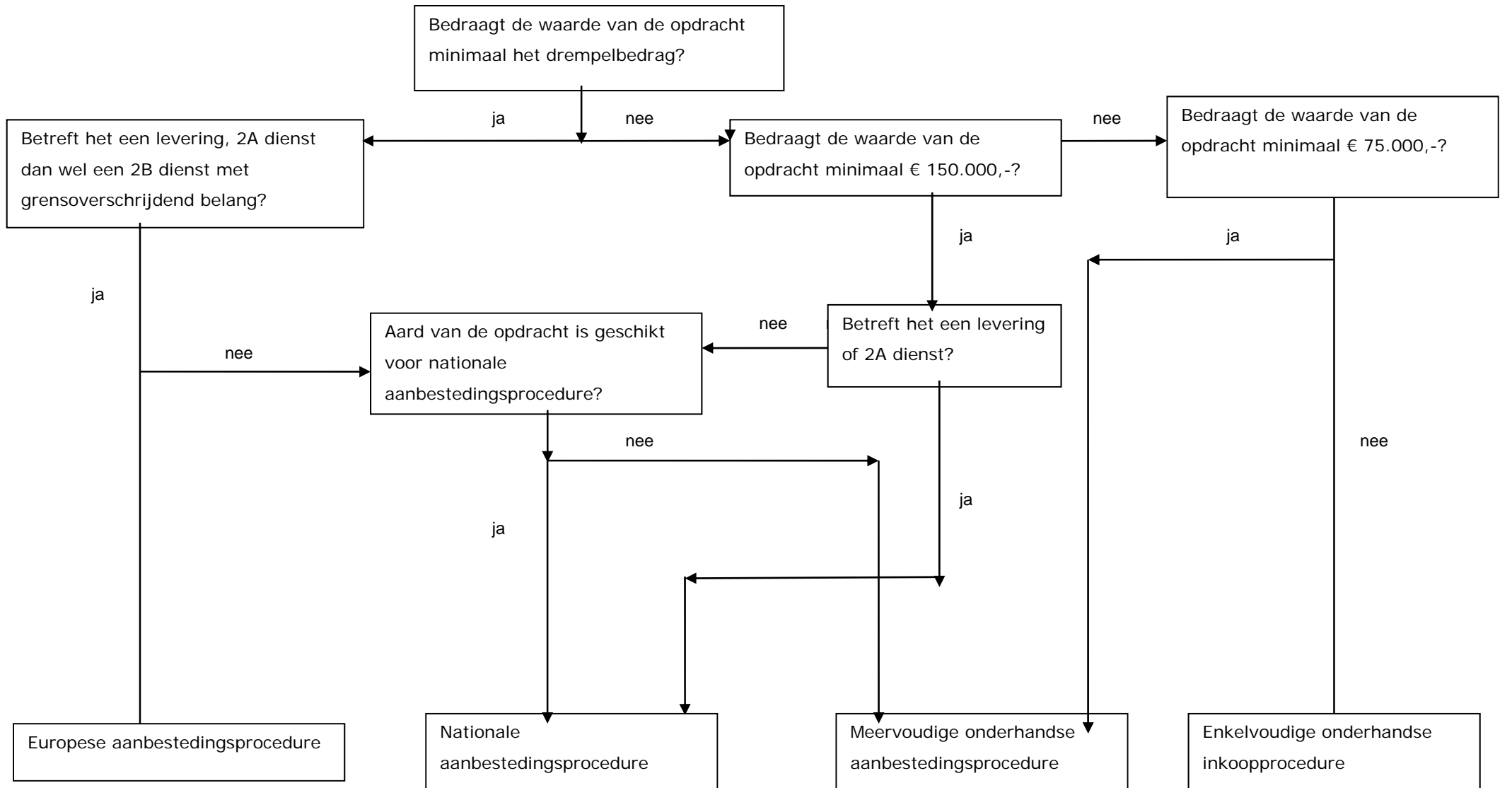
1. Opdrachtgever heeft, onverminderd de mogelijkheden die de wet biedt en de overige rechten die haar toekomen, het recht om de overeenkomst direct en zonder ingebrekestelling buiten rechte te ontbinden, indien:

- a. opdrachtnemer al dan niet toerekenbaar tekort komt in de nakoming van zijn verplichtingen uit de overeenkomst;
  - b. opdrachtnemer in staat van faillissement of in surséance van betaling verkeert of een aanvraag tot faillietverklaring of de verlening van surséance van betaling van/aan hem is ingediend, of op een aanmerkelijk deel van het vermogen van opdrachtnemer beslag wordt gelegd;
  - c. opdrachtnemer overlijdt of anderszins in de (fysieke) onmogelijkheid komt te verkeren om de overeenkomst uit te voeren;
  - d. de bedrijfsvoering van opdrachtnemer (deels) is stilgelegd, hij zijn activiteiten (deels) heeft gestaakt of overgedragen of opdrachtnemer in liquidatie verkeert;
  - e. personeelsleden van of personen die werkzaam zijn bij opdrachtgever een al dan niet betaalde nevenfunctie bij opdrachtnemer vervullen of ten tijde van de onderhandelingen hebben vervuld of die belangen hebben bij opdrachtnemer of bij diens bedrijfsvoering, zonder dat opdrachtgever daarvan voor de totstandkoming van de overeenkomst in kennis is gesteld;
  - f. het vermoeden bestaat dat opdrachtnemer of door hem ingeschakelde derden zich schuldig maken aan maatschappelijk ontoelaatbare praktijken als bijvoorbeeld discriminatie, strafbaar handelen, kinderarbeid of ontoereikende arbeidsomstandigheden.
2. Opdrachtnemer is verplicht opdrachtgever terstond te informeren over het optreden of redelijkerwijs voorzienbaar zijn van een van de omstandigheden als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.
  3. In geval van ontbinding van de overeenkomst op gronden als genoemd in dit artikel heeft de opdrachtnemer geen recht op enige schadevergoeding.

Artikel 27 Toepasselijk recht en geschillen

1. Op de overeenkomst en alle overeenkomsten die daaruit voortvloeien, is uitsluitend Nederlands recht van toepassing. De toepasselijkheid van het Weens koopverdrag, en van eventuele andere, internationale regelingen inzake koop van roerende zaken voor zover de werking hiervan door partijen kan worden uitgesloten, is uitgesloten.
2. Geschillen tussen partijen, daaronder begrepen die welke slechts door één der partijen als zodanig worden beschouwd, zullen zoveel mogelijk door middel van goed overleg tot een oplossing worden gebracht. Indien partijen niet tot een oplossing komen, zullen de geschillen worden berecht door de bevoegde rechter in het arrondissement te Rotterdam.

Bijlage 3 Stappenplan keuze inkoopprocedure

Meervoudige onderhandse